

OBC

PROGRAMA
16

10 I 11 DE MARÇ
SALA 1 PAU CASALS

BRAHMS 2

NICOLAS ALTSTAEDT I LUDOVIC MORLOT
ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

PROGRAMA DE MÀ

FELIP PEDRELL

(Tortosa 1841 - Barcelona 1922)

I TRIUMFI: TRIUMFO DELLA GLORIA

6'

VI. Evviva il Poeta e il Campidoglio

VII. Incoronazione (Inno)

WITOLD LUTOSŁAWSKI

(Varsòvia 1913 - 1994)

CONCERT PER A VIOLONCEL I ORQUESTRA

(1970) - 23'

Nicolas Altstaedt, violoncel

PAUSA 20'

JOHANNES BRAHMS

(Hamburg 1833 - Viena 1897)

SIMFONIA N. 2 EN RE MAJOR, OP. 73

(1877) - 39'

Allegro ma non troppo

Adagio non troppo

Allegretto grazioso (Quasi andantino)

Allegro con spirito

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA

NICOLAS ALTSTAEDT, VIOLONCEL

LUDOVIC MORLOT, DIRECCIÓ

PRIMERS VIOLINS Vlad Stanculeasa, concertino / Raúl García, assistent de concertino / Pedro Rodríguez, assistent de concertino / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Katia Novell / Maria Pilar Pérez / Anca Ratiu / Jordi Salicrú / Paula Banciu* / Matthias Leonard Emmerink* / Octavi Martínez* / Oleksandr Sora* / Aria Marina Trigas* **SEGONS VIOLINS** Ivan Percevic*, solista / Alexandra Presaizen, solista / Emil Bolozan, assistent / Jana Brauninger / Patricia Bronisz / Clàudia Farrés / Melita Murgea / Josep Maria Plana / Robert Tomàs / Ana Kovacevic* / Laura Pastor* / Yulia Tsuranova* **VIOLES** Benjamin Beck, solista / Aine Suzuki, solista / Christine de Lacoste / David Derrico / Franck Heudiard / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süßmayr / Adrià Trulls / Johan Rondón* **VIOLONCELS** José Mor, solista / Olga Manescu, assistent / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Marc Galobardes / Jean-Baptiste Texier / Yoobin Chung* / Joan Rochet* **CONTRABAIXOS** Christoph Rahn, solista / Dmitri Smyshlyayev, assistent / Jonathan Camps / Apostol Kosev / Nenad Jovic* **FLAUTES** Christian Farroni, assistent / Beatriz Cambrils / Ricardo Borrull, flautí **OBOÈS** Rafael Muñoz, solista / José Juan Pardo / Dolors Chiralt, assistent / Disa English, corn anglès **CLARINETS** Francesc Navarro / Maria del Carmen García* / Alfons Reverté, clarinet baix **FAGOTS** Silvia Coricelli, solista / Noé Cantú / Thomas Greaves, assistent / Slawomir Krysmalski, contrafagot **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / Juan Conrado García, assistent / Pablo Marzal / David Bonet **TROMPETES** Mireia Farrés, solista / Sergi Serra* / Ángel Serrano, assistent / Andreu Moros* **TROMBONS** Gaspar Montesinos, assistent / Vicent Pérez / Raúl García, trombó baix **TUBA** Daniel Martínez* **TIMBALES** Juan Antonio Martín* **PERCUSSIÓ** Juan Francisco Ruiz / Manuel Roda* / Guillem Ruiz* **ARPA** Magdalena Barrera, solista **CELESTA** Gregori Ferrer* **PIANO** Lluïsa Espigolé*

ENCARREGAT D'ORQUESTRA Walter Ebenberger

RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL Begoña Pérez

RESPONSABLE TÈCNIC Ignasi Valero

PERSONAL D'ESCENA Luis Hernández*

COMENTARI

per **Albert Fontelles i Ramonet**

En el marc del centenari del naixement del compositor i musicòleg Felip Pedrell (1841-1922), l'OBC, amb l'ajuda de l'editorial Ficta, recupera una de les obres més desconegudes del seu catàleg. Es tracta d'*I trionfi*, escrita després de les seves estades a Itàlia i França, on, segons diversos especialistes, el van influir Franz Liszt i Hector Berlioz. Aquest poema simfònic, juntament amb el conegut poema *Excelsior*, pertany a un dels períodes més fructífers de Pedrell. Compost el 1880, el poema s'articula en tres parts. En aquesta ocasió, però, només s'interpretarà la tercera, *Trionfo della fama*. L'obra, inèdita fins a dia d'avui, s'inspira en *I trionfi* de Petrarca, un poemari escrit al segle XIV consagrat als triomfs, un costum romà que magnificava els herois de guerra a partir de visions alegòriques de la vida com l'amor, la mort i la fama.

El 14 d'octubre de 1970, el mític violoncellista Mstislav Rostropóvitx i l'Orquestra Simfònica de Bournemouth, sota la direcció d'Edward Downes, van estrenar el Concert per a violoncel de Witold Lutosławski a la Royal Hall de Londres. Nascut a Varsòvia el 1913, el músic va haver de compaginar la seva formació amb l'entrenament militar i les terribles condicions de la Polònia ocupada pels nazis. Un cop finalitzada la guerra, el règim estalinista va prohibir la seva *Primera simfonia* en titllar-la de «formalista». Lutosławski, però, va continuar component, i el 1958, amb *Música fúnebre* –dedicada a Béla Bartók–, va aconseguir reconeixement internacional.

El dia de l'estrena del Concert per a violoncel, el músic va comentar: «El Concert consta de quatre moviments interpretats sense pausa: “Introducció”, “Quatre episodis”, “Cantilena” i “Final”. Vaig necessitar més d'un any i mig per compondre'l. A la “Introducció”, examino la nota re repetida en intervals d'un segon de manera inexpressiva, com un moment de relaxació o, fins i tot, de distracció [...] A la “Cantilena” desenvolupo una àmplia línia melòdica. Després ve una mena d'enfrontament entre el violoncel i l'orquestra, en què el solista –que interpreta tres seccions molt ràpides– és “atacat” per petits grups d'instruments. Finalment, l'orquestra s'imposa, tot aconseguint un clímax. El violoncel hi respon amb una lamentació. Aquest podria haver estat un final ben ombrívol per a la meua obra, però després encara hi ha una coda curta i ràpida».

Johannes Brahms va esperar fins als 43 anys per escriure la seva primera simfonia, una tasca que considerava de gran complexitat. Així ho va relatar el músic al director Hermann Levi: «Vostè no pot ni imaginar el que significa tenir tal gegant caminant al darrere!», tot fent referència a Beethoven, per qui el músic sentia una gran veneració. Al llarg de la vida, Brahms va preferir cultivar obres de petit format, fins que el 1876 va culminar la seva primera simfonia, iniciada vint anys abans. L'any següent va presentar la segona, d'un temperament ben diferent. Alguns experts apunten que aquesta segona simfonia –de caràcter amable en comparació amb la primera, de tall més ombrívol– va suposar l'alliberament de la pressió de la figura de Beethoven.

El músic va compondre una bona part d'aquesta partitura durant unes vacances d'estiu a la localitat austríaca de Pörschach, un enclavament situat davant del llac Wörthersee. Brahms, que en aquell moment havia aconseguit independència financera i es lliurava definitivament a la composició, va confessar que la segona simfonia partia de la inspiració que li havien causat aquells paisatges tan idíl·lics. Així ho va corroborar el seu amic Theodor Billroth, que va ser el primer a tocar-la davant d'un piano: «És un murmur de rierols, cels blaus, un sol lluminós, ombres fresques i verdes!». Per aquest motiu, alguns l'anomenen “La Pastoral de Brahms”, tot i que aquest nom no ha acabat arrelant. Sigui com vulgui, la Filharmònica de Viena va estrenar-la el desembre del 1877 sota la batuta de Hans Richter amb un gran èxit.

A l'allegro non troppo, els violoncels i els contrabaixos inicien una cèl·lula de tres notes que es converteix en l'embrió de tota la simfonia. La transició cap al segon tema –que recorda la coneguda *Cançó de bressol* op. 49, escrita el 1868– introdueix un cert regust bucòlic a l'obra. Al moviment lent, *adagio non troppo*, s'hi denota el caràcter introvertit i ombrívol propi del músic alemany. En aquesta part, Brahms transforma el material temàtic constantment i contraposa passatges de desesperació amb fragments de calma i repòs. L'*allegretto grazioso* (quasi *andantino*) recupera la lluminositat pastoral de l'obra. El tema inicial, interpretat per l'oboè –una transformació de la cèl·lula del primer moviment–, constitueix la primera secció d'una forma que s'articula en A-B-A-B-A. El tema B, a *tempo presto*, proporciona un evident contrast rítmic que recorda el caràcter de les *Danses esclaves* de Dvořák, contemporani de Brahms. La simfonia es clou amb la lluminositat i la rauxa de l'*allegro con spirito*, i amb una gran coda triomfal com a mostra de la victòria de Brahms davant dels espectres beethovenians que l'havien perseguit.

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

